

Motion: Återinför tjänsten som syn- och hörselinstruktör

Vänsterpartiet har vid ett tidigare tillfälle (180517) lagt motsvarande motion som denna. Skälet till att vi nu förnyar denna motion är flera.

De skäl Vänsterpartiet presenterade förra gången var: att många har syn- och hörselnedsättning vilket påverkar deras liv, att en syn- och hörselinstruktör tillhandahåller professionell kunskap och hjälp, att de syn- och hörselnedsatta sedan en tidigare tjänst dragits in har varit hänvisade till personal utan specialistkompetens. Dessa argument kvarstår men förstärks av ytterligare argument, samt den koppling till pandemin som är aktuell för närvarande.

I samband med pandemin kan vi konstatera att ensamhet och isolering har ökat för många och särskilt bland de äldre. Ensamhet, isolering, depression och brist på sammanhang är en extra vanlig upplevelse bland syn- och hörselskadade. För hörselnedsatta är problematiken extra besvärlig, då försämrad hörsel enligt forskning även kan orsaka demens. Demensen är bland annat en konsekvens av ökad kognitiv belastning, men också förändringar i hjärnans strukturer och funktion. Hälften av alla över 75 år har en hörselnedsättning, och en sådan uppträder gradvis och över tid, vilket gör det svårare att vara medveten om den, samt reagera på den.

Det är upplevelsen av försämrad kommunikation och delaktighet i olika sammanhang som gör att en syn- och hörselinstruktör kan spela en väsentlig roll för att enskilda ska få den rådgivning, anpassning och träning som de behöver.

Förutom att en syn- och hörselinstruktör kan tillhandahålla enklare hjälpmedel för att underlätta vardagen för de som är syn- respektive hörselskadade, kan instruktören vara en länk till regionen och informera om vilka hjälpmedel som kan ordinerats. Regionen har det övergripande ansvaret för syn- och hörselnedsättningar, men det finns starkt stöd i socialtjänstlagen för att uppföljande stöd är ett kommunalt ansvar för att främja goda levnadsvillkor och att enskilda ska kunna delta i samhällets gemenskap som alla andra.

Men behovet av syn- och hörselkompetens inom äldreomsorg och funktionshinderomsorgen är även stort på andra sätt. Det är vanligt att personal saknar kunskap om konsekvenser av en syn- och/eller hörselnedsättning, om hantering av hjälpmedel och bemötande. En syn- och hörselinstruktör kan ha en nyckelroll genom sin kompetens för att utbilda personal inom omsorgen. Instruktören kan ge grundläggande utbildning till flera olika grupper, som syn- och hörselombudsutbildning, personal inom särskilt boende och hemtjänst, chefer

verksamma inom omsorgen, informationstillfällen för anhöriga, träffpunkter för seniorer, samt introduktionsutbildning till vikarier.

En annan sak som är viktig är behovet av att syn-och-hörselinstruktören har åtminstone en viss adekvat kompetens när det gäller den digitala tekniken, vilket är ett stort problem, inte minst när det gäller syn- och hörselskadade i den äldre generationen, då denna brist ofta skapar ännu en klyfta, avseende tillgängligheten och därmed möjligheten att kunna vara delaktig i samhället.

I svaret från socialnämnden (190314) anförs det att kommunens arbetsterapeuter har ansvaret för arbete med syn- och hörselnedsättning. Vi vill inte ifrågasätta arbetsterapeuters kompetens, men det går inte att självklart hävda att de har syn- och hörselkompetens då det inte ingår i deras grundutbildning. Det är därför rimligt att ställa sig frågan hur arbetsterapeuter får kunskap om syn- och hörselskadades behov och förutsättningar för att de ska erhålla en fungerande delaktighet?

Sedan tjänsten dragits in har ifrågavarande grupper varit hänvisade till personal som saknar den specialkompetens som en syn- och hörselinstruktör besitter. Det riskerar medföra ökad isolering, större hjälpbehov och därigenom sämre livskvalitet. Detta drabbar dubbelt, eftersom utvidgad hemtjänst och större vårdbehov medför högre kostnader för såväl den enskilde, som för kommunen, regionen och samhället i stort. Samhällskostnaden för hörselnedsättningar var 2018 omkring 80 miljarder kronor, så det finns möjligheter till besparingar.

I Vänsterpartiets budget, som inte antogs av kommunfullmäktige i november 2021, fanns särskilda medel lagda för en syn- och hörselinstruktör. Det bästa vore naturligtvis en egen syn- och hörselinstruktör till Ystads kommun, men Vänsterpartiet kan också tänka sig att dela på en sådan tjänst med en närliggande kommun.

Vänsterpartiet yrkar på att:

En syn- och hörselinstruktör tillsätts inom kommunen.

Göran Brante

Annika Weitner

Vänsterpartiet

